

Λυσία , Υπέρ Μαντιθέου , §7 -8

Κείμενο :

Ἐμέ τοίνυν οὐδείς ἂν ἀποδείξειεν οὔτ' ἀπενεχθέντα ὑπό τῶν φυλάρχων οὔτε παραδοθέντα τοῖς συνδίκοις οὔτε κατάστασιν αταβαλόντα . καίτοι πᾶσι ράδιον τοῦτο γνῶναι , ὅτι ἀναγκαῖον ἦν τοῖς φυλάρχοις , εἰ μή ἀποδείξειαν τούς ἔχοντας τάς καταστάσεις , αὐτοῖς ζημιοῦσθαι. ὥστε πολὺ ἂν δικαιότερον ἐκείνοις τοῖς γράμμασιν ἢ τούτοις πιστεύοιτε . ἐκ μὲν γάρ τούτων ράδιον ἦν ἐξαλειφθῆναι τῷ βουλομένῳ , ἐν ἐκείνοις δέ τούς ἰππεύσαντας ἀναγκαῖον ἦν ὑπό τῶν φυλάρχων ἀπενεχθῆναι . ἔτι δέ , ὦ βουλή , εἴπερ ἵππευσα , οὐκ ἂν ἦ ἔξαρνος ὡς δεινόν τι πεπονηκῶς , ἀλλ' ἠξίουں , ἀποδείξας ὡς οὐδείς ὑπ' ἐμοῦ τῶν πολιτῶν κακῶς πέπονθε , δοκιμάζεσθαι . ὁρῶ δέ καί ὑμᾶς ταύτη τῇ γνώμῃ χρωμένους , καί πολλούς μὲν τῶν τότε ἰππευσάντων βουλευόντας , πολλούς δ' αὐτῶν στρατηγούς καί ἰπάρχους κεχειροτονημένους . ὥστε μηδέ δι' ἄλλο με ἠγεῖσθε ταύτην ποιῆσθαι τήν ἀπολογίαν , ἢ ὅτι περιφανῶς ἐτόλμησάν μου καταψεύσασθαι . Ἀνάβηθι δέ μοι καί μαρτύρησον.

Παρατηρήσεις :

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: «Ἐμέ τοίνυν οὐδείς .....δοκιμάζεσθαι» .
μονάδες 10
2. Γιατί οι κατάλογοι των φυλάρχων αποτελούν , κατά τον Μαντίθεο πιο αξιόπιστες πηγές σε σχέση με τα σανίδια ;
μονάδες 10
3. Να περιγράψετε τα ρητορικά ήθη (του ρήτορα , των κατηγορών και των βουλευτῶν) ὅπως διαγράφονται στο κείμενο.
μονάδες 15
4. Ο Μαντίθεος καταφεύγει σε έναν υποθετικό συλλογισμό : «εἴπερ ἵππευσα ...δοκιμάζεσθαι». Ποιο είναι το περιεχόμενο του συλλογισμού και τι επιδιώκει με αυτόν;
μονάδες 10

5. γνώστης , αποζημίωση , πάθος , χρήστης , παράβαση : Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

μονάδες 5

6. ανάβηθι , καταβαλόντα , πεποηκώς , ήξιουν , χρωμένους : Να γράψετε για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις ένα ομόρριζο ουσιαστικό στη νέα ελληνική γλώσσα.

μονάδες 5

7. παραδοθέντα , συνδίκους , έξαιλιφθῆναι , φυλάρχων , ανάβηθι : Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις του κειμένου στα συνθετικά τους.

μονάδες 5

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ:

Ἔτι τοίνυν , ὧ ἄνδρες , καί ἐκ τῶν ἄλλων τῶν ἐμοί πεπραγμένων ἄξιον σκέψασθαι . Ἐγὼ γάρ τοιοῦτον ἐμαυτὸν ἐν ταῖς τῆς πόλεως συμφοραῖς παρέσχον ὥστε , εἰ πάντες τὴν αὐτὴν γνώμην εἶχον ἐμοί , μηδένα ἂν ὑμῶν μηδεμιᾶ χρῆσθαι συμφορᾷ . Ὑπ' ἐμοῦ γάρ ἐν τῇ ὀλιγαρχίᾳ οὔτε ἀπαχθεῖς οὐδείς φανήσεται , οὔτε τῶν ἐχθρῶν οὐδείς τετιμωρημένος , οὔτε τῶν φίλων εὖ πεπονθώς . Καί τοῦτο μὲν οὐκ ἄξιον θαυμάζειν . εὖ μὲν γάρ ποιεῖν ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ χαλεπὸν ἦν , ἐξαμαρτάνειν δέ τῷ βουλομένῳ ῥάδιον . Οὐ τοίνυν οὐδ' εἰς τὸν κατάλογον Ἀθηναίων καταλέξας οὐδένα φανήσομαι , οὐδέ δίκαιαν καταδικαιησάμενος οὐδενός , οὐδέ πλουσιώτερος ἐκ τῶν ὑμετέρων γεγονώς συμφορῶν .

Λυσίου , Δήμου καταλύσεως ἀπολογία 15-16

καταδικαιῶ-ῶ = βγάζω καταδικαστική απόφαση εναντίον κάποιου ως δικοιτητής

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:

1. Να μεταφραστεί το κείμενο.

μονάδες 20

2. Να γραφούν οι τύποι που ζητούνται:

ἄξιον : το επίρρημα στον υπερθετικό βαθμό

τῆς πόλεως : δοτική ενικού και πληθυντικού

συμφοραῖς : γενική ενικού

οὐδείς : δοτική πληθυντικού

χαλεπόν : ονομαστική πληθυντικού , αρσεν. γένους στον συγκριτικό βαθμό

ῥάδιον : αιτιατική ενικού , θηλυκού γένους στον συγκριτικό βαθμό

ἐμοί : τον ίδιο τύπο στο γ' πρόσωπο

τῶν ἐχθρῶν : το επίρρημα στον συγκριτικό βαθμό

εὖ : ονομαστική ενικού , θηλυκού γένους του επιθέτου στο θετικό βαθμό

μονάδες 5

σκέψασθαι : τον ίδιο τύπο στον παρακείμενο

παρέσχον : το β' ενικό προστακτικής αορίστου β', ίδιας φωνής

χρῆσθαι : το γ' πληθυντικό οριστικής ενεστῶτα

ἀπαχθείς : το γ' ενικό οριστικής ενεστῶτα , ίδιας φωνής

πεπονθώς : απαρέμφατο μέλλοντα

θαυμάζειν : το β' ενικό ευκτικής αορίστου , ίδιας φωνής

ἐξαμαρτάνειν : το α' ενικό υποτακτικής αορίστου β', ίδιας φωνής

γεγονώς : τον ίδιο τύπο στον ενεστῶτα

ποιεῖν : το γ' πληθυντικό παρατατικού , ίδιας φωνής

τῷ βουλομένῳ : το απαρέμφατο παθητικού αορίστου

μονάδες 5

3. Να αναγνωριστούν οι λέξεις συντακτικά :

σκέψασθαι , ὑμῶν , συμφορᾶ , ἀπαχθείς , τῷ βουλομένῳ , δίαιταν.

μονάδες 6

4. Να βρεθεί και να αναγνωριστεί ο υποθετικός λόγος του κειμένου.

μονάδες 4

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

Αδίδακτο κείμενο

Ενδεικτικές απαντήσεις :

1. Μετάφραση κειμένου

Αξίζει ακόμα , κύριοι δικαστές , από τα άλλα που έχουνπραχθεί απόμένα να κρίνετε . Εγώ , δηλαδή , παρουσίασα τέτοιο τον εαυτό μου στις συμφορές της πόλης , ώστε, αν όλοι είχαν την ίδια διαγωγή με μένα , κανένας από σας δε θα έπεφτε σε καμία συμφορά . Γιατί κανένας κατά την περίοδο της ολιγαρχίας δε θα αποδειχτεί ούτε ότι φυλακίστηκε από μένα ούτε κανένας από τους εχθρούς ότι είχε τιμωρηθεί ούτε ότι κανένας από τους φίλους είχε ευεργετηθεί. Και δεν αξίζει βέβαια να παραξενεύεται [κανείς] μ ' αυτό . Γιατί ήταν δύσκολο τον καιρό εκείνο να ευεργετεί [κανένας] , ενώ ήταν εύκολο σε όποιον ήθελε να διαπράττει αδικίες . Επίσης δε θα φανώ ότι κατέγραψα κανένα από τους Αθηναίους στον κατάλογο , ούτε ότι προκάλεσα καταδικαστική απόφαση εναντίον κάποιου , ούτε ότι έγινα πιο πλούσιος εξαιτίας των δικών σας συμφορών .

2. άξιώτατα , πόλει - ταῖς πόλεσιν , συμφορᾶς , οὐδέσι(ν) , χαλεπώτεροι , ῥάονα-ῥάω , οἷ- οἰ , ἔχθιον , ἀγαθή

έσκέφθαι , παράσχεσ , χρῶνται , ἀπάγεται , πείσεσθαι , θαυμάσαις -θαυμάσειας , ἔξαμάρτω , γίννεσθαι , ἐποίουν , βουληθῆναι

3. σκέψασθαι :τελικό απαρέμφατο , υποκείμενο στην απρόσωπη έκφραση ἄξιόν [έστι]

ὕμῶν : γενική διαιρετική στο μηδένα

συμφορᾶ : αντικείμενο στο ἄν χρῆσθαι

ἀπαχθείς :κατηγορηματική μετοχή από το φανήσεται , συνημμένη στο υποκείμ. του ρήματος οὐδείς

τῷ βουλομένῳ :επιθετική μετοχή , δοτική προσωπική στην απρόσωπη έκφραση ῥάδιον [ἦν]

δίαιταν : σύστοιχο αντικείμενο στη μετοχή καταδικαιησάμενος

4.εί είχαν [: υπόθεση] - ώστε αν χρήσθαι [: απόδοση] : υποθετικός λόγος με απόδοση τη δευτερεύουσα συμπερασματική πρόταση με το δυνητικό απαρέμφατο (εδώ ισοδυναμεί με δυνητική οριστική : αν έχρητο) . Ο υποθετικός λόγος δηλώνει το **μη πραγματικό**

ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ